

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΥΡΡΑΚΟΥ - ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ ΤΟΥ 1821

ΔΗΜ. Φ. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ

Τὸ περιοδικὸν «Σκουφᾶς» εἰς τεύχος του, μετὰ τὸ ἄρθρον τοῦ μακαρίτου Κ. Ἀγνάντη «ἢ Ἐπανάστασις εἰς τὰ Τζουμέρκα», ἀσχολήθηκε μετὰ τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὰ δύο αὐτὰ χωρία τῶν Τζουμέρκων.

Ἄλλοι τὴν τοποθετοῦν στὰ μέσα τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, ἄλλοι στὸ τέλος καὶ ἄλλοι (Χρ. Σούλης, Κ. Ἀγνάντης κλπ.) στὴν 1ην Ἰουλίου 1821.

Ὁ Χουρσίτ Πασᾶς, παλιορκῶν τὰ Ἰωάννινα τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, εἶχε τοποθετήσῃ φρουρὰς εἰς τὴν γέφυραν τῆς Πλάκας καὶ εἰς τὰ χωρία Καλαρρύτες καὶ Συρράκον, τμήματα τῶν Σουλτανικῶν στρατευμάτων, καὶ εἰς μὲν τὴν Πλάκαν ὑπὸ τὸν Ἀλβανὸν Βακούτ - Γαρδίκη, εἰς δὲ Καλαρρύτας - Συρράκον τὸν Ἰμπραήμ Πρεμέτην ἐπὶ κεφαλῆς τριακοσίων περίπου ἀνδρῶν.

Τοῦτο διότι κατὰ Μάϊον 1821 περιεφέροντο εἰς τὰ Δυτικὰ Τζουμέρκα οἱ Μάρκος Μπότσαρης, Κίτσος Τζαβέλλας, Δράκος καὶ λοιποὶ Σουλιῶται, οἵτινες ἀνεζήτουν εὐκαιρίαν, ἐνισχυόμενοι καὶ ἀπὸ Τζουμερκιώτας, νὰ ἐπιτεθοῦν ἐκ νῶτων κατὰ τοῦ στρατοπέδου τοῦ Χουρσίτ.

Ἐν συννενοήσει μετὰ τὸν Μάρκον, εἶχον ἐν τῷ μεταξύ ἐτοιμάσει τὴν ἐξέγερσιν τῶν κατοίκων, εἰς μὲν τὸ Συρράκον ὁ Ἰωάννης Κωλέττης, ἰατρός, ὁ Κωνσταντ. Βάγγος, ὁ Ἰωάννης Ντουραμάνης, ὁ κοτσάμπασης τοῦ ἴδιου χωρίου Κωνστ. Στεροδῆμος, ὁ Νικολ. Ζαλοκώστας, εἰς δὲ τὰς Καλαρρύτας ὁ Γεώργ. Τουρτούρης, Πρωτοπαππᾶς, Σγοῦρος, Νικ. Γιαννῆκος, Κώστας Ἰωάννου, Γεωργ. Στανήμερος, οἱ ἀδελφοὶ Νικόλαος καὶ Ἀθανάσιος Σταματάκοι, Νικ. Μπασδέκης, οἱ ἀδελφοὶ Γεώργιος καὶ Δημήτριος Φεγγάρης, Χριστόδουλος Κ. Δαβαρούκας, Χριστόδ. Γκιούρκας, Ἀθαν. Δαμίρης καὶ ὁ πατήρ του, Γούλας καὶ Χρῖστος Μάμαλης καὶ ἄλλοι.

Ἀπὸ τὸ κάτωθι πιστοποιητικὸν ποὺ ἐξέδωσαν ἀργότερα, ἀρχηγοὶ τοῦ ἀγῶνος καὶ συνυπέγραψαν μετὰ αὐτοὺς καὶ ἐπαναστάται κάτοικοι τῶν δύο ἀνωτέρω χωρίων, δίδεται ἀκριβῆς ἢ ἡμερομηνία τῆς ἐπαναστάσεως εἰς τοὺς Καλαρρύτας καὶ Συρράκον. Τὸ πιστοποιητικὸν αὐτὸ εὑρίσκεται σήμερον εἰς τὰ χειρόγραφα τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Πιστοποιητικὸν

Πιστοποιοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι ἐνόρκως καὶ εὐσυνειδήτως καὶ ἐπὶ τῇ ὀριζομένῃ ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου ποινῇ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει τῆς ἀνηκούσης πολιτικῆς ἀποζημιώσεως, ὅτι ὁ ἀποβιώσας Κωνσταντῖνος Στεροδῆμος ἐκ Συρράκου τῆς Ἠπείρου, κοτσάμπασης ὢν (Δήμαρχος) τῆς κωμοπόλεως, τεθεὶς τὴν 6ην Ἰουλίου 1821 ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συμπολιτῶν του, συνεκέντρωσε μετ' αὐτοῦ τὸ πλεῖστον μέρος καὶ ὀπλισθεὶς μετ' αὐτῶν ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως ὀδηγήσας αὐτοὺς πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς στρατιωτικῆς ὀθωμανικῆς δυνάμεως, ἣτις ἦτο συγκεντρωμένη ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς ρηθείσης πόλεως, τοὺς μὲν

ήνάγκασε διὰ τῶν ὄπλων νὰ μεταβῶσι εἰς Ἰωάννινα, μετὰ τῶν δὲ μαχόμενος ἐπὶ πολλὰς ὥρας ὑπεχώρησεν. Ὅθεν ἐπῆλθεν ἡ καταστροφή διὰ πυρὸς τῆς κωμοπόλεως Συρράκου. Ἐκτοτε δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν στρατιωτικὸν ἀγῶνα, ὅπου καὶ ἐπανευρέθη εἰς διαφόρους μάχας καὶ ὅτι ὁ Ἰωάννης Ντουραμάνης, ἐκ Συρράκου τῆς Ἠπείρου, χιλιάρχος ὢν εἰς τὸ σῶμα τοῦ τότε στρατηγοῦ καὶ ἤδη συνταγματάρχου Γεωργίου Λ. Ζέρβα, ἐνεγράφη εἰς τὰ μητρώα ὅτι εἶναι σουλιώτης, ἐπειδὴ πάντοτε ἦτο μετὰ τοῦ εἰρημένου σώματος καὶ μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ Μεσολογγίου ὅπου καὶ ἐφονεύθη, ἀποβιώσας ἀγαμος καὶ μόνος κληρονόμος εἶναι ἡ αἰτοῦσα Αἰκατερίνη Ντουραμάνη, ἀλλὰ ἡ πατρὶς αὐτοῦ εἶναι ἡ κωμόπολις Συρράκων τῆς Ἠπείρου καὶ ὅτι ἡ μήτηρ τῆς αἰτούσης Χαΐδω Ντουραμάνη ἔλαβεν σύνταξιν δρχ. 15 ἀπὸ τὸ ἔτος 1833 μέχρι τοῦ 1844, ὅτε ἀπέβιωσε. Χορηγοῦμεν τὸ παρὸν εἰς τὴν αἰτοῦσαν Αἰκατερίνην Ντουραμάνη, σύζυγον Κωνσταντίνου Στεροδήμου ἵνα τῆς χρησιμεύσῃ ὅπου δεῖ.

Ἐν Ἀγρινίῳ 23 Μαρτίου 1865

Οἱ ὄπλαρχηγοί : Ν. Ζέρβας, Ἀθ. Κουτσονίκας, Ν. Μπότσαρης

Οἱ συγχωριανοί : Ἀν. Φαρμάκης, Ν. Δαβαρούκας, Ἀναστάσιος Πομότης

Ἡ χρονολογία ἐξεγέρσεως τοῦ Συρράκου εἶναι ἡ ἴδια μὲ τὴν τῶν Καλαρρυτῶν, ἀφοῦ τὰ δύο χωρία ἐπανεστάτησαν ταυτοχρόνως, ἐκδιώξαντα τὴν ὑπὸ τὸν Πρεμέτην φρουράν.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας νεαὶ δυνάμεις ἀποσταλεῖσαι ἐξ Ἰωαννίνων καὶ Ἄρτης κατέστρεψαν τελείως τὰ δύο αὐτὰ χωρία καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ Πράμαντα καὶ Μελισουργούς.

